

som have sluttet sig til Forslaget, udtalte, at de ikke ønskede det gennemført netop paa den Maade, som var foreslaaet af Fleertallet i Vænningsudvalget, idet de for det Første ikke ønskede at røre ved den Ret, som han troer, at Skolelærerfjønner have til at faae fri Underviisning, og dernæst ønskede Betalingsbeløbet noget nedsat, og endelig ogsaa ønskede Forholdet mellem Betalende og Afbetalende noget forandret, saa skal jeg med Hensyn til disse Ting udtale, at Vænningsudvalget ganske vist ikke oprindeligt har formeent, at der var afgjørende Grunde til at give alle Skolelærerfjønner fri Underviisning paa Seminarierne. Det staaer for os saaledes, at dog mange Skolelærere nu ere i en saadan vœconomist Stilling, at det ikke kan siges at være i sin Orden, at de absolut skulle have fri Underviisning for deres Børn, men da det er os om at gjøre, at der ikke skal være Noget imellem os og de ærede Medlemmer af Finantsudvalget, som have sluttet sig til os, saa kan jeg ikke alene paa egne, men paa alle de Medlemmers Vegne, der have ønsket denne Sag bragt ind, erklære, at vi ere villige til nu at optage den Tanke, som saaledes er fremsat af den ærede Ordfører. Vi ere villige til at gaae ind paa, at der ikke ved denne Afstemning gjøres nogen Forandring i det Forhold, som den ærede Ordfører mener finder Sted med Hensyn til Skolelærerfjønners Adgang til at erholde fri Underviisning. Vi ere dernæst ogsaa villige til at gaae ind paa, at denne Afstemning, hvis Forslaget gaaer igjennem, opfattes saaledes, at der ikke bliver Tale om en Betaling af 60 Rd. og 30 Rd., men kun om en Betaling af 50 Rd. og 25 Rd., thi hvad dette angaaer, da staaer det for os, som om det egentlig er en reen Skjønssag, enten man vælger det ene eller det andet Tal. Vi have nærmest valgt det andet Tal, vi have taget, fordi det svarer til den Betaling, der nu finder Sted i de lærde Skoler. Endelig ere vi ogsaa villige til, da det ganske vist ogsaa er en Skjønssag, og vi i saa Henseende ikke ønske at gaae videre, end det i alle Henseender kan forsvares, at optage den Forandring, at Forholdet bliver, ikke som vi have foreslaaet, at Halvdelen af nye Elever

skal betale fuldt, en Fjerdedeel halvt og en Fjerdedeel have fri Underviisning, men saaledes, at enhver af disse 3 Classer kommer til at omfatte en Trediedeel af de Elever, som herefter komme ind paa Seminarierne, Skolelærerfjønnerne undtagne. Jeg skal altsaa paa Vænningsudvalgets Fleertals Vegne erklære, at, hvis dette Forslag bliver vedtaget her i Thinget, saa ere vi enige med de Medlemmer i Finantsudvalget, som have stillet Forslaget under Nr. 37 om, at det affattes paa den nu af mig og den ærede Ordfører fremsatte Maade.

Formanden: Jeg skulde dog med Hensyn til denne Udtalelse bemærke, at, naar et Forslag vedtages her i Thinget, saa kan der ved dets senere Anvendelse ikke være Spørgsmaal om, at man skal være bunden ved de Udtalelser, der fra Forslagsstillernes eller enkelte Medlemmers Side ere faldne om, hvorledes det skal fortaaes; dette maa bero paa selve Forslagets Indhold.

Sad: Siden jeg sætter mig, vil jeg kun endnu tillade mig en ganske kort Bemærkning med Hensyn til Forslaget under Nr. 36. Der er af et andet æret Medlem forlangt en deelt Afstemning over dette Forslag, saaledes at de Ord: „Undersøggelser om Virkningen af den i 1850 og senere foretagne Forandring med Underviisningen m. m. i de lærde Skoler samt til evantuelst“, skulde udgaae. Jeg maa tilstaae, og det er Grunden, hvorfor jeg skal tillade mig at ytre et Par Ord, at jeg kunde ønske en Udtalelse af den ærede Minister om, hvorledes han opfatter denne Deel af sit Forslag. Hvis Sættningen kun maa opfattes saaledes, at man, naar man skal freide til Udarbejdelsen af en ny Plan for Skolen, da nødvendigtvis maa begynde med to Ting, nemlig for det Første klare sig selv Veien, man agter at betrede, og dernæst tillige klare sig, hvilke Erfaringer man har fra Fortiden, saa kan jeg idelmindste for mit Vedkommende ikke have det Allermindste imod denne Passus; men hvis den skal betyde noget ganske Andet, hvis den skal betyde en stærk Tvivl hos Ministeren, om